

เอกสารประกอบการสอน
รายวิชา NSG2201 มโนคติและกระบวนการพยาบาล

หัวข้อ แบบจำลองการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์
(Pender's Health Promotion Model)

ผู้สอน	อาจารย์จักรกฤษ ปิจดี RN, M.N.S. (Pediatric Nursing)
จำนวน	3 ชั่วโมง
วันที่สอน	วันพฤหัสบดี ที่ 26 สิงหาคม 2564 เวลา 09.00 – 12.00 น.

หัวข้อที่สอน

1. มโนทัศน์ของเมตาพาราตามทางการพยาบาล ตามแนวคิดแบบจำลองการส่งเสริมสุขภาพ
2. ข้อตกลงเบื้องต้นของแบบจำลองการส่งเสริมสุขภาพ
3. ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของแบบจำลองการส่งเสริมสุขภาพ
4. มโนทัศน์หลักในแบบจำลองการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์
5. การประยุกต์ใช้แบบจำลองการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ในการปฏิบัติการพยาบาล

วัตถุประสงค์

เมื่อเรียนจบหัวข้อนี้แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. บอกมโนทัศน์ของเมตาพาราตามทางการพยาบาล ที่ประกอบด้วย บุคคล สิ่งแวดล้อม สุขภาพ และการพยาบาล ตามแนวคิดแบบจำลองการส่งเสริมสุขภาพได้
2. ระบุข้อตกลงเบื้องต้นของแบบจำลองการส่งเสริมสุขภาพได้
3. บอกความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของแบบจำลองการส่งเสริมสุขภาพได้
4. อธิบายมโนทัศน์หลักในแบบจำลองการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ได้
5. ยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้แบบจำลองการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ในการปฏิบัติการพยาบาลได้

บทนำ

แบบจำลองการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ (Pender's Health Promotion Model; HPM) ถูกสร้างขึ้นและเผยแพร่ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1982 โดยนักทฤษฎีทางการพยาบาลชื่อ Nola J. Pender ซึ่งท่านเป็นศาสตราจารย์เกียรติคุณทางด้านการศึกษา ณ University of Michigan, USA

แบบจำลองนี้เป็นแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการอธิบายและทำนายพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ โดยได้ผสมผสานศาสตร์ทางการพยาบาลและพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งคำนึงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพของบุคคล ด้วยกระบวนการที่ช่วยเสริมแรงจูงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ จึงประกอบด้วยมโนทัศน์ที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ลักษณะเฉพาะและประสบการณ์ของบุคคล 2) อารมณ์และความคิดที่เฉพาะกับพฤติกรรม และ 3) ผลลัพธ์เชิงพฤติกรรม ซึ่งในสองมโนทัศน์แรกมีความสัมพันธ์กันและมีอิทธิพลต่อผลลัพธ์เชิงพฤติกรรม นั่นคือ พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่คาดหวัง การปฏิบัติทางการพยาบาลจึงมุ่งเน้นต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ได้แก่ การสร้างความตระหนักต่อพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ การสร้างเสริมสมรรถนะแห่งตน การสร้างเสริมให้เห็นประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และการจัดการกับอุปสรรคเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังนั้นพยาบาลสามารถประยุกต์ใช้แบบจำลองนี้ร่วมกับการใช้กระบวนการพยาบาลเพื่อปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพของบุคคล (ชูลีกร ด่านยุทธศิลป์, 2561)

เอกสารอ้างอิง

- ชูลีกร ด่านยุทธศิลป์. (2561). แบบจำลองการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์และการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพทางการพยาบาล. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์*, 38(2), 132-141.
- Masters, K. (2015). *The health promotion model: Nola J. Pender in Nursing theories: A framework for professional practice*. 2nd ed. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning.
- Pender, N. J., Murdaugh, C. L., Parsons, M. A. (2002). *Health promotion in nursing practice*. 4th ed. Upper Saddle River, NJ: Pearson.
- Pender, N. J., Murdaugh, C. L., Parsons, M. A. (2011). *Health promotion in nursing practice*. 6th ed. Boston: Pearson.